

Zero Waste Events - Ko e Kātoanga 'oku 'Ikai Hoko ai ha Fakaveve

101 Fakahinohino ke Lava Lelei

'Oku fakataumu'a ki he hā 'a e Kātoanga 'oku 'Ikai Hoko ai ha Fakaveve (Zero Waste Event)?

- Ko e faka'amu 'a e Auckland Council ke a'u ki he 2040 'e 'osi 'o 'ikai ha to e fakaveve (Zero Waste)
- Ko 'ene lahi ange veve 'oku 'ikai ke 'ave ki he lingi'anga vevé ko 'ene lelei ange ia ki he 'ātakaí
- Ko e si'isi'i ange fakavevē, ko e matamata lelei ange ia ho'o kātoangá pea te ke to e nonga ange ai
- Ko ho'o faka'ali'ali ia ki he kakaí 'a e tu'ukimu'a 'o ho'o tō'ongá pea mo ho'o ngaahi kaveingá
- Pea 'e manakoa ange ai ho'o kātoangá 'e he kau siponisā mo kinautolu 'oku nau foaki ha tokoni fakapa'anga, kae pehē foki ki he kakai te nau 'i ai. Ko ha'o kātoanga 'oku 'ikai ke hoko ai ha fakaveve (Zero Waste Event) 'e lava 'o feongoongoi lelei mo fakafeohi fiefia ange ai 'a ho'o kau ngāue
- Ko e taha e founiga lelei ke sio mo mahino ki he kakaí 'a e 'uhinga 'o e kātoanga 'oku 'ikai hoko ai ha fakavevē, ko hono fakalele ha kātoanga 'aki 'a e founiga (Zero Waste) ko iá.

Ko e hā 'a e Kātoanga 'oku 'Ikai Hoko ai ha Fakaveve (Zero Waste Event)?

- Ko e Kātoanga 'Ikai Hoko ai ha Fakavevē (Zero Waste Event) ko e kātoanga 'oku tomu'a fakakaukau'i ai 'a e founга lelei taha ke tokanga'i 'aki e ngaahi naunau mo e nga'oto'ota 'e faka'aonga'i pea mo e feitu'u 'e iku ki ai [hili 'a e kātoangá](#)
- Ko e taumu'á ke lava 'o tānaki e veve mei he kātoangá ke toe lava 'o faka'aonga'i (recycled), pe fakapala ke hoko ko e fakalelei kelekele (composted) pē ke 'oua na'a 'i ai ha veve.
- Ko e Kātoanga 'oku 'Ikai Hoko ai ha Fakavevē, ko hono fakakaukau'i lelei ha kātoanga ke iku si'isi'i ange ai 'a e vevé, pea/pe 'oku iku 'o lava pē ke to e faka'aonga'i (reuse)
- 'Ikai ngata aí ka 'e lava 'o fakakau ki ai 'a hono ako'i 'a kinautolu te nau 'i he katoangá, ke nau fakatokanga'i 'a e mahu'inga 'o e 'ātakaí pea ke fakasi'isi'i 'a e fakavevē

Palani

Sitepu 1 - Palani e Kātoanga, kumi ha taha ke ne tataki ke 'oua 'e hoko ha fakaveve, fokotu'u ha ngaahi taumu'a ke lava ia pea mo fokotu'u ha patiseti, mo kole mai ke mau 'oatu ha tokoni pa'anga

Sitepu 2 - Fakakakato ho'o WMMP (māhina 'e 3 ki he 6 kimu'a pea fakahoko 'a e kātoanga)

Sitepu 3 - Fakapapau'i 'oku 'i ai ha'o patiseti ki hono fakamā'opo'opo e veve

Sitepu 4 - Fengāue'aki mo ha taha fale'i

Sitepu 5 - Fengāue'aki mo e ngaahi pisinisi te nau kau mai ki he katoangá

Sitepu 6 - Ngāue mo e ngaahi kautaha vevé

Sitepu 7 - Fakamāketi'i mo tu'uaki ho'o kātoangá

Sitepu 8 - Fengāue'aki mo e kau ngāue ta'etotongi (volunteers) pea mo kinautolu'oku nau tokanga'i e 'ū pini vevé

Sitepu 9 - Fakamā'opo'opo 'a e lau 'a e kakai na'a nau 'i he kātoangá, pea manatu'i ke
'ilo'i 'a e lahi 'o e veve 'oku malava ke toe faka'aonga'i

Sitepu 10 - Fakafiefia'i e ngāue lelei kuo lavá pea talaki ke 'ilolahia

Fanga ki'i sitepu faingofua 'e 4

1 - Fakasi'i'i hono 'omai ha veve ki he kātoangá

Fakakaukau'i 'a e ngaahi founга 'oku lava ke hū ai ha veve ki he kātoanga. Fakatātā ki ai; me'akaí mo e inú, 'oku na fakatupunga lahi 'aupito 'a e vevea. Vakai'i ke liliu mei hono ngāue'aki e 'ū peleti, ipu mo e naunau ngaohi kai 'oku 'osi pe pea lakú, 'o fakafetongi'aki ha naunau kai 'e lava 'o toutou faka'aonga'i, pe ko ho'o kole ki he kau 'a'ahi ke nau takitaha omi mo 'enau naunau kai.

Kapau ko ha kātoanga lahi 'o kau mai ki ai ha ngaahi pisinisi, fakahā ke nau 'ilo 'a ho'o ngaahi fiema'u 'o fekau'aki mo e kofukofu e me'akí mo e inú mo hono tufaki pea mo ha'a ne 'iku fakavevea 'i ho'o mou aleapau mo e ngaahi pisinisi te nau kau maí.

2 - Ngāue'aki 'a e pini veve totonu

Ke lahi fe'unga e ngaahi pini vevé mo e tokolahí te nau 'i he kātoangá.

Tuku e 'ū pini vevé 'i ha feitu'u 'e 'atā mo faingofua taha ki he kakaí ke tānaki ki ai 'enau vevé. Kapau ko ho'o taumu'á ke fakangata 'aupito ke 'oua na'a toe 'ave ha veve ki ha ling'i'anga vevé, 'e ala sai ange ke 'oua te ke 'ave ki he katoangá 'a e pini uta veve ki he lili'anga vevé.

Platinum Star Event - [Naunau 'oku toe lava 'o faka'aonga'i](#), ('ikai ha me'a kehe, ko e me'akai pe)

Gold Star Event - Pini pē ki he veve ke toe faka'aonga'i, veve 'okēniki, pe pini ki he veve ke fakapala ke fai'aki e fakalelei kelekele

Silver Star Event - Pini veve angamaheni, pini ki he veve ke faka'aonga'i, mo e pini ki he veve fakapala ke fai'aki e fakalelei kelekele

Bronze star Event - Pini ki he veve angamaheni mo e veve 'e toe faka'aonga'i

Hot Tip: *Fakapapau'i 'oku lahi fe'unga e 'ū pini vevé, pea lalahi fe'unga mo fokotu'u 'i he 'ū feitu'u 'oku 'atā, hangē ko e 'ū feitu'u 'e ngāue'aki 'e he kakaí ke nau ma'u me'atokoni ai. Ko e 'ū pini veve 'oku fonu hake ki tu'á ko e fakahela atu hono fakama'a.*

3 - Tala ki he kakaí ke nau 'ilo

Tu'uaki kei mama'o

Tu'uaki ho'o kātoangá ko e 'Zero Waste Event.' - 'a ia ko e Kātoanga 'oku 'Ikai Hoko ai ha Fakaveve. 'I he fakaofí ki he 'aho 'e fakahoko aí, toe fakamanatu ki he kakaí ke nau takitaha to'oto'o mai 'ene naunau hangē ko e hina vai mo e ipu inu kofi.

Ngāue'aki ha 'ū papa fakahinohino 'oku 'asi lelei

Hiki e 'ū faka'ilongá ke mahino mo 'ata lahi koe'uhí ke faingofua hono laú. Ko e veve te ke tali ke laku 'i he 'ū pini veve ke fakapala 'o fai'aki e fakalelei kelekelé 'e fakafalala pe ia pe 'e lava ke liliu ko ha fakalelei kelekele 'i 'api pe ko e 'ave ki ha kautaha ke nau fai ia.

Ke 'i ai ha tokotaha le'ohi e tu'u'anga pini

'Oku fa'a hoko he taimi lahi 'a e ma'u hala ki he veve 'oku lava ke toe faka'aonga'i, pe veve ke fakapala ke hoko ko e fakalelei kelekele. Ko e founiga lelei taha ki hono ta'ofi 'a e veve halá mei hono laku ki he pini hala ko hono fakangāue'i ha taha he feitu'u laku'anga vevé ke tokoni ki he kakaí ke nau ngāue'aki e pini totonu.

4 - 'Eke ki he kakaí pe ko e hā ha'a nau lau pea mo hiki ha'o tohi lekooti veve

'Eke ki a kinautolu pe ko e ngaahu pisinisi 'oku nau kau mai ki he katoangá (vendors) pe ko e hā e me'a ne ola leleí mo e me'a ne 'ikai ola lelei - 'e tokoni ia ki hano toe fakalele'i ha'o kātoanga 'i he kaha'ú ke toe lelei ange. Kapau 'e lava, hanga 'o lekooti pea tufaki ke 'ilo'i ha fa'ahinga fakamatala ki ho'o fakafuofua ki he lahi 'o e veve na'e 'ikai ke lava ke a'u ki he lingi'anga vevé.

'Oku 'ikai te ke 'ilo 'e koe na'a hoko ia ko ha me'a ke ako mei ai ha taha!

Ko e ngaahi tokoni te ke ma'u 'i he Zero Waste Events uepisaiti:

- [Me'angāue 'oatu ta'etotongi / hingoa 'o e ngaahi kautaha tānaki veve / kofukofu koloa](#)
- [Talanoa Fakatātā 'o e zero waste](#)
- [Pa'anga tokoni zero waste event a'u ki he \\$200](#)
- [Ko.e kau fale'i ki he kātoanga 'oku ta'etotongi](#)

A'ahi ki he [The Compost Collective](#) 'o ma'u ai e fale'i mo e polokalama
ako ki he fakapala 'o e veve mo e fakalelei kelekekele.

A'ahi ki he [ShareWaste](#) 'o fekumi ai ki he kakai 'oku mou fakakaukau tatau 'i ho komiunitii.

Ko e checklist ki he ngaahi kautaha 'oku nau tokanga'i e 'ū pini veve

1. Hiki ha lisi 'o e ngaahi kautaha veve 'oku ke ngāue'akí ki he kalasi veve takitaha, koe'uhí ke nau 'ilo 'a e feitu'u ke 'ave ki ai e veve.
2. Fakahinohino kia nautolu ha 'ū naunau makehe tenau sio ai lolotonga 'a e kātoanga, mo e feitu'u ke tānaki ki ai (hangē ko e naunau kai)
3. Manatu'i ko e kau ngae ta'etotongi, ke nau taimi nounou pe ('ikai toe laka he houa 'e 4 'i he feitu'u tānaki veve takitaha)
4. Fakahinohino kia nautolu e kehekehe 'o e veve 'oku lava ke fakapala ki he fakalelei kelekelé mo e veve kofu koloa 'e lava pe ke popo fakaenatula pe
5. Fakahinohino kia nautolu ke nau 'ilo e fa'ahinga kehekehe 'o e pelesitikí pea mo e kalasi pelesitiki ke fa'o he pini veve ke toe faka'aonga'i
6. Tokoni'i kinautolu ke nau 'ilo 'a e fōtunga e ngaahi naunau fakatupu 'uli ki he 'ātakai
7. Palani Malu 'o e Mo'ui
8. Mahu'inga ke 'i ai ha naunau mo e teunga malu'i PPE (kofunima, 'akau hiko veve, 'epani, mo e alā me'a pehē)

Ko e Lisi 'o e ngaahi me'a ke tokanga makehe ki ai 'a e ngaahi palepalé (stallholders) mo e kaufefakatau'akí (vendors)

1. Fakapapau'i 'oku nau ngāue'aki 'a e ngaahi kofukofu koloa totonú
2. Pea mo nau 'ilo 'a e kehekehe 'o e veve 'oku lava ke fakapala pe 'i 'api mo ia ke 'ave 'o fakapala 'e ha kautaha pe pisinisi.
3. Veve 'oku malava ke toe faka'aonga'i - talanoa fakatātā

Fetu'utaki ma'u pe mo e Zero Waste Movement 'i Auckland

1. Getting to Zero
2. EcoMatters